

De Volkskrant

De voorstelling in het Maaspodium. De leerlingen zitten er dicht op en reageren heel direct. © Michael Schaap

Confronterend jeugdtheater voor pubers in het kwadraat

REPORTAGE Met Voorjaarsoffer maakt theatergroep Maas de ontluikende seksualiteit van meisjes en jonge vrouwen bespreekbaar. V ging kijken met een groep 13- en 14-jarige vmbo-scholieren uit Rotterdam-Zuid. 'Mevrouw, het was lekker, lekker.'

Door: Annette Embrechts 30 januari 2015, 02:00

Elke zin begint keurig met 'mevrouw', 'meneer'. Ook als direct daarna straattaal volgt. 'Mevrouw, daar loopt een baba.' Of een provocatie: 'Mevrouw, die mag wel met mij seks hebben.' Talha (van Turkse herkomst) introduceert zich met gulle lach zogenaamd als 'wapengevaarlijk': 'Mevrouw, ik kom uit de grootste mafiastreet van Zimbabwe.' Firad: 'Mevrouw, moet ik meedoen of mag ik weg?'

Het is maandagochtend, het derde lesuur op vmbo-school Veenoord in IJsselmonde, Rotterdam-Zuid. Volgens teamleider Wim van Klinken een 'school in een volkswijk met alle bekende grotestadsproblemen en actuele uitdagingen.'

Mede daarom doet Veenoord als 'verdiepingsschool' mee aan een project van Maas theater en dans, een Rotterdams gezelschap voor jeugd en jongeren. Leerlingen bezoeken dit jaar vier coming of age-voorstellingen in het Maaspodium, krijgen workshops op school en doen mee aan dilemmaspeel. Theaterdocent Carla Aarts: 'Deze leerlingen zijn doeners, hebben een korte spanningsboog. Lange gesprekken vinden ze vaak lastig. Als ze niet weten wat er gaat gebeuren, worden ze onrustig. Ze houden van energizers: werkvormen waarbij ze van hun stoel moeten.'

PUBERS IN HET KWADRAAT

Vandaag beginnen ze met tweedeklassers, pubers in het kwadraat, 13, 14 jaar. Aarts: 'Alles is bij hen hormonaal getint. Op bijna elke selfie staan zoenlippen. Als ze te korte topjes dragen, moeten ze wat bedekken, anders valt er niet te werken.'

Dorien Folkers, hoofd educatie van Maas, is te gast op Veenoord om de leerlingen voor te bereiden op de zeer fysieke voorstelling Voorjaarsoffer, 's middags in het Maaspodium. Een bijna woordloos optreden over (het ontregelen van bestaande) vrouwbeelden: wat er allemaal verandert als meiden ongesteld worden, hoe schoonheid ook angst kan inboezemen, hoe hormonen regeren en groepsdwang telt. En vooral: dat er meer soorten vrouwelijkheid bestaan dan die van Miley Cyrus in hitsige videoclip of graatmagere modellen uit modeshows.

Voorjaarsoffer is geïnspireerd op Le Sacre du Printemps van Igor Stravinsky. Regisseuse Moniek Merckx kreeg geen toestemming de originele muziek te bewerken. Dus gingen alle samples van componist Joop van Brakel de prullenbak in en maakte hij nieuwe muziek bij de dansbewegingen vanuit de onderbuik. De ritmes zijn nog steeds dwingend en dwars, de fluittonen klimmen omhoog, de Sacre indachtig.

OEFENEN

De groep mag oefenen met fysieke begroetingen en vrouwelijke versus mannelijke poses. © Michael Schaap

Een flard van deze muziek klinkt in het theaterlokaal uit de iPad van Dorien Folkers. 'Luister, er wordt bijna niet gesproken in Voorjaarsoffer. De actrices zijn mooie meiden en doen bijna alles met hun lijf. De ene vind je misschien leuk, de andere niet. Waar let je op als je iemand voor het eerst ziet?'

'Op het innerlijk', roept Talha. 'Op de ogen', zegt Jasmin. 'Op de kont', antwoordt Jamiro. Dan mogen ze oefenen met fysieke begroetingen en vrouwelijke versus mannelijke poses. Een slappe 'dooieworteltjeshand' vinden ze vies. Ze veren op bij de Romeinse begroeting: een polsgreep om te voelen of daar een dolk verstopt zit. En ze duwen een hand in de broek bij een jongensimulatie, een hand onder de trui bij het andere geslacht. 'Ik zie je broekje', grinnikt Jamiro tegen Talha, die wijdbeens met een scheur in zijn broek onderuithangt. De jongen schiet snel recht en mimet een kalasjnikov.

Wie wil, mag een sexy loopje bedenken. Een meisje dat al de hele tijd doet of ze ziek is, weigert in haar roze rozenshirt over de geïmproviseerde catwalk te gaan: 'Ik ben geen geile poes!'

EEN SPANNENDE VUURDOOP

De pubers reageren afwisselend op de soms confronterende show. © Michael Schaap

Na een bustocht naar het Maaspodium nemen zestig leerlingen plaats rond een witte ovalen catwalk, een soort sintelbaan. Klaar voor de eerste doorloop, een spannende vuurdoop voor leerlingen én actrices. Acht vrouwen paraderen dicht op de huid van de tieners, blootsvoets in stoere tenues van namaakbont: Russische mutsen, lange jassen, harige vesten. Ze rollen over de kop, tijgeren door het midden, sleuren elkaar aan de haren en leveren schijngevechten. 'Illuminatie!' roepen jongens, verwijzend

naar de onder tieners populaire complottheorieën over geheime genootschappen met de duivel. De verkleedpartij met maagdelijk witte jurken kan rekenen op goedkeurende meidenblikken, evenals de romantisch dwarrelende bloesemblaadjes. Gegil breekt los bij ritualistische scènes met sappen. Actrice Lotte Rischen kotst een wit goedje uit. Yoghurt denken sommigen, tandpasta ruiken anderen. Zaad, sissen jongens. Anorexia, denkt een meisje.

Echt eng wordt het volgens sommigen wanneer actrice Anne Fé de Boer verschijnt met een stuk rauw imitatie- vlees tussen haar tanden en haar collega's met 'bloed' voorjaarstekeningen maken op de spiegelwand. 'Satan!', roept een jongen. 'Swag' gruwelt zijn buurman. 'Gewoon ongesteld', ontuchttert Erençan.

De actrices stampen rakelings langs het publiek. Ze krullen hun lippen of huilen hartstochtelijk. Rochelle Deekman werfelt een derwisjdans met witte MacBook op haar hoofd met kroeshaar. Gouden Krekel-winnaar Nastaran Razawi Khorasani danst met poezenmasker achterstevoren. 'Kijk, toch jouw geile poes', roept iemand naar het meisje in rozenshirt, dat zich tussen mentoren heeft verschanst.

Wanneer Khorasani zich tot slot als vruchtbare godin in lotushouding boven iedereen laat liften, sist een jongen zachtjes 'steek je vinger erin'. Maar Jasmin verwoordt helder waar Voorjaarsoffer volgens haar over gaat: 'Eerst ben je nog kind en vecht je stoer. Dan word je puber. Daarna vrouw en kun je kinderen krijgen. Het gaat over hoe meisjes opgroeien.' Talha: 'Het was raar leuk, maar best bloot.' Jamiro: 'Mevrouw, het was lekker, lekker.'

Theaterdocent Carla Aarts meldt desgevraagd dat de voorstelling later veel gespreksstof heeft opgeleverd tijdens mentoruren en lessen Mens & Natuur; er is nagepraat aan de hand van het hippe online Maas-magazine. 'We willen onze leerlingen nieuwe perspectieven laten zien en meenemen naar een andere wereld. Het thema 'identiteit' speelt op deze school. Voorjaarsoffer zet de thermometer in de puberteit van nu.'

Voorjaarsoffer - over de dreiging van schoonheid, door Maas. Try-out 30/1, première 31/1, Maaspodium, Rotterdam. Tournee t/m 15/4, met 32 publieksvoorstellingen en 26 schoolvoorstellingen.

ANNETTE EMBRECHTS